

L'OPINIÓ

Surt cada dissabte

15 cèntims

EDITORIAL

La gran Romania

Fa deu anys que es contituí amb l'anexió a la Moldàvia i la Velàquia, de les terres de Transilvània, Bessaràbia, Bucovina i el Bat.

L'any passat amb motiu de la celebració del novè aniversari, Pan Halipa, president dels anexionistes de la Bessaràbia, escrivia en el diari "Lupta", "En decidir-nos per l'anexió pura i simple a Romania creïem en la consecució d'un règim de llibertat que ens era absolutament necessari. No ha estat pas així. No tenim ni llibertat de paraula ni llibertat d'eleccions. Els veritables representants de Bessaràbia no seuen al Parlament. Demanem les llibertats que calen a tot poble, perquè el que tinguérem de suportar sota l'imperi dels Tsars no ho podem acceptar de la dominació romana."

D'altra part l'orgue oficial del partit nacional-agrari, avui al poder, deia: "Després de deu anys de terror, els liberals poden celebrar llurs festes gràcies tan sols a la Sigurantza (Seguretat pública) i la gendarmeria. El partit no pot pas fraternitzar amb aquesta gent".

Va caure el Govern, dit liberal, de Brațianu, els agraris varen pujar al poder amb llur cap Maniu. Fou restablerta la llibertat de premsa, de parauila i d'eleccions. Però no pas per als treballadors.

Un Congrés de sindicats, tingut a Tunoara a principis d'abril, fou dissolt. La Casa del Poble clausurada i la caixa sindical confiscada. El Govern de Maniu, ex ministre de la guerra del Reich cuida de l'organització i de l'armament de l'exèrcit romanès. Maniu busca contacte amb les dictadures de Polònia i Hongria. Ben poca cosa s'ha guanyat. Fins la mateixa llei sobre repartiment de terres que formava part del programa del partit, avui en el poder, sembla que s'aplica molt poc als pagesos pobres. Maniu no s'ha decidit del tot a deixar d'ésser belcànic.

Es difícil d'arribar a la normalitat en aquells indrets d'Europa. Romania, amb súbdits hongaresos, búlgars, russos i d'altres nacionalitats no podrà assolir la pau sense la implantació d'un sistema descentralitzador i l'apartament de tota ambició imperialista. Precisament el problema de les minories és difícilíssim de resoldre al país del príncep Carles.

Les masses hongareses que hom vol desnacionalitzar oposen ferma resistència i reben l'ajut de llur Govern. Si no se'ls fa desitjable la permanència, com han fet els txecs als alemanys de Bohèmia, la intranquil·litat serà, a Romania, eternament mestressa, i amb ella l'empobriment i la fallida.

* * *

L'indult de "Shum"

Diversos elements intel·lectuals han iniciat una campanya a favor de l'indult de Joan Baptista Acher, el nostre col·laborador dilecte que ha popularitzat el pseudònim de "Shum" amb els seus notables dibuixos, actualment reclòs al Presidi del Dueso.

"Shum" mereix la campanya i mereix l'indult. Si no hi hagués cap més raó, el seu art poderós, original, expressiu, l'hi faria digne. Però "El Poeta" no és tan sols artista, sinó que també és home, i és bo. I és aquesta bondad i aquesta humanitat seves el que dóna vida al seu art.

Joan Baptista Acher és un exemple vivent de serenitat i d'energia. Amb un esforç enorme, suprem, ha habituat les seves mans disformes a manejar el llapis i la ploma, i així ha anat adquirint a poc a poc la seva actual admirable dexterioritat, creadora de meravelles estil·litzades. Les reixes que l'envolten no han atuït en cap moment el seu desig d'infinít, i tots hem pogut seguir amb un goig íntim la magnífica evolució ascensional de la seva sensibilitat i del seu prestigi.

"Shum" s'ha fet mereixedor de l'indult amb el seu comportament admirable dintre el règim penal i amb la seva actuació d'home i d'artista. Per això tots farem a favor seu el màxim possible en la nostra modesta esfera d'acció. Comencem per posar el nostre periòdic a la disposició del Comité pro indult — correspondència a Maximiliano G. Venero, Asociación de la Prensa Diaria, Santander — i per pregar als amics que ajudin la campanya.

Aquest número ha passat per la censura

Pompeu Fabra

La llista publicada per la premsa diària, que també inserim a continuació, posa de manifest l'homentge que les classes adinerades reten al seny ordenador del nostre idioma. Podien fer-ho i ho han fet complint amb el seu deure.

Ara entrem els altres, els pobres, els que devem a Fabra més que no pas els rics, perquè en posar-nos a l'abast de les nostres intel·ligències, amb la fixació del català, les idees i les doctrines dels escriptors d'arreu del món, ens ha donat una arma poderosa d'emancipació. La raó de la desigualtat entre el shomes radica, en gran part, en la diferència de cultura. Els adinerats poden competir amb aventatge contra els desheretats, per la gran facilitat d'educar-se integralment. A ells se'ls dóna tota la Ciència, tota la Cultura, perquè tenen amb què pagar-la. Fabra, mitjantçant l'ennobliment de la llengua popular, ha permès que el proletariat pogués acostarse fàcilment a la taula de la instrucció on s'assimilava les ensenyances que li calen per tal d'emancipar-se un dia o altre. El nostre agraïment li es degut. I en aquests moments de coincidència general l'hem de manifestar dintre les possibilitats de cadascú.

La premsa fa la crida oblidant que la iniciativa de la subscripció sortí de L'OPINIÓ. Aquestes faltes de memòria, especialment en els diaris catalans, acostumen a donar-se quan es tracta del nostre setmanari. Però no hi fa res. Pompeu Fabra està per damunt de tot això.

Treballadors, subcriviu-vos i doneu el nom que contribuirà al homenatge. Quantitat mínima 1 ral.

Raimond d'Abadal, 1.000; A. P. E. C., 1.080; J. M. Bassols, 1.000; E. Bertrand i Serra, 1.000; J. M. Blanc, 250; Ciriac Bonet, 1.000; Josep i Joan Botey, 500; Francesc de A. Cambó, 10.000; Ramon de Capmany, 500; Jaume Carner, 2.500; Salvador Casacuberta, 500; Coma Soley, 500; Compte Viladomat, 1.000; Dr. Corachan, 500; Ll. Duran i Ventosa, 1.000; E. B., 1.000; Josep Gari, 2.500; Gustau Gili, 500; Luis Guarro, 1.000; Maria Guarro, 1.000; Santiago Gubern, 200; Amadeu Hurtado, 1.000; J. Lluhi Rissech, 1.000; Miquel Mateu, 500; X. X., 1.000; R., 1.000; Rafael Morató, 2.500; M. R., 1.000; Rafel Patxot, 10.000; Enric Perez, 1.000; Dr.